

доволени само, когато се короняса в църквата Св. София в Цариград като източен император.*) В тези две думи, едната от които означава най-висшият сан на царското достоинство, а другата е едно географско понятие, което дава идея за грамадна териториална обширност и напомва нявгашните римски империи, се заключава истинската програма на неговата външна политика, която сложи върху слабите плещи на скромния селски български народ органически противните му, непосилни за него и фантастически задачи за владичество и хегемония. Това са същите германски блянове за владичество над света, само че в по-умален вид. Фердинанд мечтаеше да създаде под своя царствен скиптър една източна империя със седалище в Цариград, която естествено и неизбежно би трябвало да включва не само целия Балкански полуостров, но и земи от азиатския материк. Безспорно, това не беше неговата непосредствена цел, а неговата мечта — далечната цел, към която той се стремеше. Като се има това пред вид, ще може по-добре да се разбере честото съвпадение на временните цели на неговата политика със стремежите на нацията към племенно обединение, което съвпадение той най-умело използваше, но така също ще стане ясно, че големите отклонения от преследваните от нацията цели, усилията към които бяха не веднаж спъвани от него, които бяха често пренасяни в жертва на неговите лични и династически интереси, не бяха отклонения случайни, а брънки на една и съща верига, етапи на една и съща политика, която се завърши катастрофално за него, но още по-катастрофално за целия български народ.

*) Ernest Daudet, Ferdinand I, 1917. p. 103.